

OPINIONS

CERTES ACTIVITATS

Tothom s'ha pogut adonar de l'activitat que despleguen en aquests darrers dies els anomenats catalanistes integrals, mantenint una campanya en la qual exigeixen que sigui respectada amb totes les conseqüències, la voluntat del poble català en quant a l'exercici de la funció estatutària, lliurement manifestada en el famós plebiscit de l'any passat.

Amb aquesta mena d'exercici protestatari s'hi han barrejat els elements catalanistes de dreta, i tots aquells altres elements que sense ésser catalanistes ni republicans, els plau plantejar ara un dilema contra la República i contra Catalunya. Contra la República perquè són enemics de la llibertat contra Catalunya perquè volen ésser usuraris dels seus destins.

Cal que els veritables homes lliberals estiguem alerta perquè no ens sobti aquesta maniobra. A través de voler una Catalunya lliure que no caiguéssim en la submissió d'un règim interior català que atenués les prerrogatives que avui ens concedeix la Constitució del país.

Nosaltres volem també que el Parlament espanyol respecti la voluntat dels catalans. Fins a on aquesta voluntat ha d'ésser regida per a nosaltres, o emparada per les lleis generals del país, és cosa que no pot determinar-se, però ens hem de prevenir per a no ésser mediatitzats per l'esperit exclusivista i tancat amb què ens ensenyen que voldrien mantenir les dretes llur supremàcia dins de Catalunya.

Aquestes activitats, si no tenen un origen purament monàrquic, el tenen antirepúblicà. L'ofensiva és prou clara per a veure'n tota la seva vastitud. Creuïem amb la sinceritat de la campanya que es desenrotlla, si els elements que la mantenen, fossin declaradament polítics, que s'anomenessin pel seu nom, que sense reserves es disposessin a col·laborar en les funcions governamentals amb un programa definit i concret. Podem esperar que un cop implantat l'Estatut, ad-huc sigui integralment, aquests nuclis que ara exigeixen el respecte a la voluntat de Catalunya, evolucionaran cap al cantó del liberalisme català, i acceptaran totes les tendències avançades que deixin enlloc els preceptes més radicals de la Constitució espanyola?

Havem de tenir present que ara existeix una Constitució, i com ha dit En Lluís Bello, les Corts en la discussió de l'Estatut no podran sortir-se de la norma ferma i acceptada per tots, que és la Constitució.

El plet, doncs, és delicat, i l'acció política que pot derivar-se d'aquest dualisme de parers, entre la tessitura intransigent o l'esperit de convivència prou important per a què no el negligim i sabem superar-ne totes les contingències els homes que estimem una Catalunya alliberada de tòpics sentimentals i d'actituds hipòcrites.—P. S.

La Conferència d'avui al C. C. d'E.

El Casal Català d'Esquerra ha entrat en una esfera de simpàtica activitat cultural i política. N'és una prova el Curset de Geografia que hi dóna En Gonçal de Reparaz, i que tan bona acollida ha tingut, i aquesta conferència que tindrà lloc avui dimarts, dia 19, la qual anirà a càrrec del Doctor Jaume Aiguader i Miró.

El tema de la conferència que desenrotllarà l'actual Alcalde de Barcelona, és: "El que té d'enfortir el Govern de Catalunya", tema prou important en les circumstàncies presents, i de la que procurarem donar-ne l'extracte que és mereix l'autoritzada paraula del Dr. Aiguader.

El monument a Pi i Margall

Acompanyats del senyor Companys han estat al Palau de la Generalitat, a visitar el president Macià, els diputats del partit federal senyors Franchy Roca i Marial.

Anaven acompanyats d'una nombrosa Comissió de representants de entitats adherides al vell Partit Federal de Barcelona, i la visita tingué per objecte d'insistir prop de les autoritats d'ací a fi que s'enllesteixi aviat l'erecció del monument a l'Illustre català Francesc Pi i Margall.

Nova entitat política d'esquerra

El dijous passat, dia 14, data commemorativa de la proclamació de la República, va aparèixer en l'immoible número 15 del carrer del Pedregar, un rètol acompanyat de una bandera catalana i republicana, que deia: "Partido Republicano Radical Socialista".

Si bé sabem l'existència d'un nucli que segueix les orientacions polítiques radicals socialistes, no hem pogut constatar-ne cap activitat perquè com és de suposar és troba en ple període preparatori. Cal lamentar només, que la seva aparició pública hagi estat feta en idioma castellà, la qual cosa, davant la proximitat de l'Estatut, és un evident contrasentit.

De totes maneres, saludem a la nova entitat política que ve a sumar-se a les ja existents per a laborar en profit dels ideals d'esquerra avançats.

ELS VEINS DIUEN...

Els autobusos

Sr. Director:

Uns anys enrera parlar d'autobusos a Sabadell era com parlar d'una cosa de l'altre món. Semblava que llur implantació no havia de tenir mai èxit a casa nostra, però avui aquest servei s'ha ben arrelat,

La reorganització del Partit Federal

Davant el fet que cal estructurar partits polítics amb programes concrets i definits com a conseqüència de la implantació de l'Estatut, que han d'ajudar a la futura mecànica governamental de Catalunya, la reorganització del Partit Federal dins el nostre territori que completa ja amb una tradicional simpatia i té nombrosos adeptes, és una cosa lògica i àdhuc prevista, per a recollir la massa d'adeptes disseminats avui o fluctuants en la desorientació dels nostres dies.

El Partit Federal de Sabadell, en donar-se compte que era necessària la reorganització de la seva comunitat política, ha cregut necessari revisar i modificar el Programa redactat per Pi i Margall, el qual sense perdre'n la seva essència originària, s'adapti a les necessitats polítiques i socials presents, procurant així que s'adigui a l'evolució que ha realitzat el país.

Aquesta tasca revisionista i modificativa és la més delicada que haurà de discutir l'Assemblea que prepara el citat Partit per al mes de maig vinent, perquè haurà de suposar els nous preceptes constitucionals i els de l'Estatut, única manera de fer del Partit Federal un nucli modern i poderós que respongui a la seva tradició.

Homenatge a Lluís Companys

Un estol d'amics i entitats adherides a l'Esquerra Republicana de Catalunya han organitzat, sota l'alt patronatge d'En Francesc Macià, per al diumenge, dia 24, un homenatge al cap de la minoria catalana a les Corts Constituents i volgut amic nostre, En Lluís Companys, que consistirà en un àpat popular al Palau de Belles Arts de Barcelona, a la una de la tarda, en el qual se li farà lliurament d'una placa d'argent i marbre, cosdejada per subscripció popular i un àlbum de signatures de tots els seus amics i simpatitzants.

El Casal Català d'Esquerra cuida de les inscripcions a l'àpat, les aportacions a la subscripció popular i a la recollida de signatures.

és per aquest motiu que entenc que podria establir-se una nova línia en benefici dels sabadellencs, la qual podria anomenar-se de circumvalació, segons el següent recorregut: Marquès de Comilles, M. L. Fernanda, Colomer, Bufi, Vilarubies, Zamenhoff, Plaça Granados Jovellanos, Calderon, Riereta, Carretera Terrassa, Carretera Barcelona, i Latorre fins el carrer del Marquès de Comilles. Aquest ser-

Textos

D'un article de R. Rovira i Virgili, titulat: "L'idioma", copiem els següents paràgrafs:

"Partint del principi federalista, que els republicans espanyols havien adoptat explícitament en les bases del Pacte d'Unió que signaren l'any 1930, Catalunya té el dret indiscutible d'estatuir i resoldre sobre la qüestió de la llengua, i pot declarar, per tant, que l'única llengua oficial de la nostra terra i dels seus organismes públics és la llengua catalana. "En l'esfera pública com en la privada—ha escrit Pi i Margall—ha d'ésser oficial la llengua que s'usi en el país on visquem".

Aquest dret nostre és compatible amb l'acceptació d'un idioma de relació entre Catalunya i les altres terres de l'Estat espanyol que no són de llenguatge català. És la tesi de l'"idioma federal", que Pi i Margall propugnava. Els catalans no estem estrictament obligats a acceptar aquest idioma, que ha d'ésser naturalment el castellà, i és prou sabut que els organismes de la Catalunya autònoma dels temps dels Austries podien adreçar-se al rei mateix en llengua catalana. Però no havent-hi en el fet d'acceptar un idioma de relació cap dany per als nostres drets essencials, i havent-hi d'altra part alguns notoris avantatges pràctics, els catalans mateixos, en l'Estatut, tot declarant que la llengua catalana serà l'oficial a Catalunya, establírem que en les relacions amb el Govern de la República serà oficial la llengua castellana.

Encara més: seguint els corrents de l'Europa nova i atenent-nos als més purs principis del liberalisme, els catalans admetem un règim lingüístic especial per als castellans residents a Catalunya. I portant molt enllà—potser massa enllà—la generositat nostra, no demanem la reciprocitat a favor dels catalans que resideixen en les altres terres de l'Estat espanyol, ni tan solament per a aquells 100.000 habitants de llengua catalana que hi ha en la zona oriental d'Aragó".

vei podria fer-se en sentit directe i invers.

Tinc el convenciment que d'ésser dotat de bons cotxes i un servei regulat se'n podria treure bon profit, ja que gairebé agafaria totes les barriades extremes de la ciutat i els carrers del recorregut no són pas dels més dolents.

L'idea està llançada. Si algú la vol recollir pensem que no s'hi picaria pas els dits.—F. J. S.

En l'esfera pública com en la privada, ha d'ésser oficial la llengua que s'usi en el país on visquem.

PI I MARGALL.

Una estafada

Hom no es dóna compte de l'existència d'un problema, generalment fins que aquest problema li cau al damunt. Però quan el problema se'n ha plantejat, no fóra assenyat que ens en desentenguéssim. No fóra assenyat, ni correcte, tractant-se d'assumptes que afecten els interessos ciutadans i la moralitat pública.

I aquest problema que suara ha descobert aquest ciutadà descuidat que us parla, és evidentment, un assumpte vell en la nostra ciutat; però, degut a circumstàncies favorables, ens havíem trobat protegits dels seus pesombres, la qual cosa pot servir d'excusa més o menys vàlida per a perdonar-nos el silenci, que, amb tota veritat, no el mereix una abusiva pràctica de la que som víctimes nombrosos ciutadans.

Hom vol referir-se no gens menys, que al compliment de les companyies d'aigües quant al servei i el tracte que donen als seus consumidors.

Volem defugir de parlar de l'escassetat d'unes deus força migrades per a donar compliment al consum creixent de la ciutat. Aquest és un conflicte que fa de temps el tènesh plantejat les nostres autoritats i que no dubtem que hi haurà voluntat a resoldre'l. Però el problema que encara no s'ha enfocat, amb relació a la carestia, és el de l'especulació indigne que les empreses subministradores realitzen amb les necessitats dels consumidors.

Bé estaria que les empreses venguessin aquella quantitat d'aigua que podien servir als clients; però que, en un afany usurari es comprometin a servir quantitats d'aigua que saben de cert que hauran d'ésser estafades, això, no és correcte, ni honrat.

Ja sabem que l'honradesa és molt espantadissa de ficar-se en qüestions de negoci. Més, per quan la lleialtat no presideix les relacions contractuals, tenim entès que l'acció de les autoritats és el recurs més eficaç per a obligar al respecte a la moralitat d'aquestes relacions a la part deslleial.

Són moltíssims a Sabadell, els ciutadans que, àvids d'aigua, s'han arriscat a comprar-ne un cert caudal a les empreses, amb la il·lusió de posseir-la ja definitivament, o, més cautes n'han arrendat un caudal mitjançant el pagament inestroncable d'una quantitat de diner.

Després ha resultat que ni els uns ni els altres han tingut l'aigua que la companyia subministradora els havia promès. Què cal pensar?

O, la Companyia, il·lusa, en fer els contractes, suposava que tindria prou caudal per a atendre el subministre compromès o bé ja sabia que no disposava de prou aigua per a comprometre's a fer-lo.

Si el primer supòsit, la lleialtat obliga a no cobrar allò que no ha pogut donar-se; si el segon, ja no és la lleialtat la que obliga, puix que el pacte, originàriament ja el fan deslleial. Però és l'autoritat la que deu obligar, no solament a